

Η σύγκρουση Ρωμαίων και Οθωμανών δεν ήταν μόνο πολιτική, αλλά και θρησκευτική (Σοφία Καυκοπούλου, υπ. δρ Θεολογίας-Μουσικός)

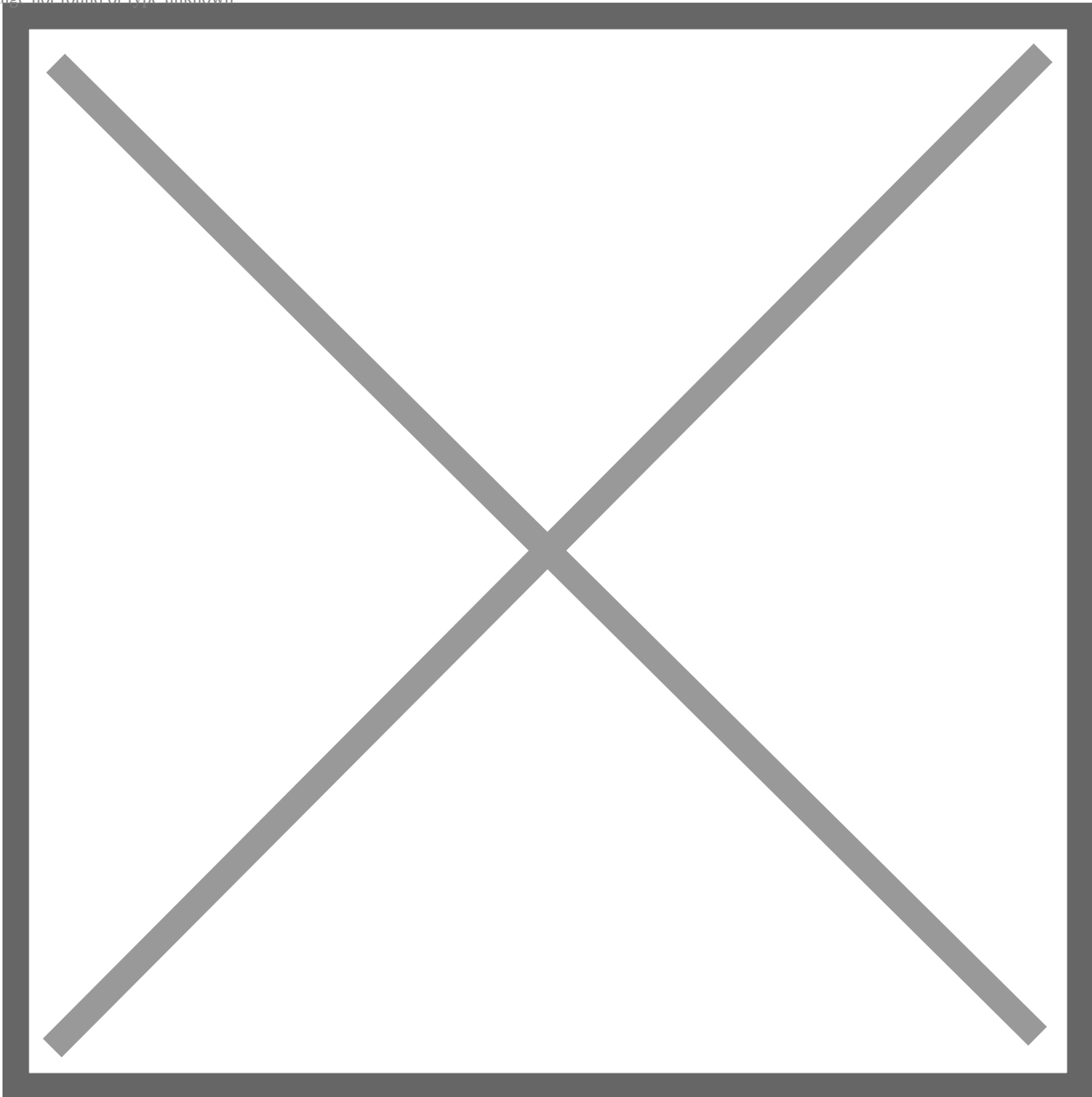
/ [Πεμπτούσια](#)

Η ουσιώδης διαφορά ανάμεσα στον θεό των Μουσουλμάνων, ο οποίος ευφραίνεται με το αίμα και στον Θεό των Χριστιανών, που πρεσβεύει την αγάπη και τη συγχώρηση, είναι αυτή που κάνει τούς δύο πολιτισμούς να απέχουν παρασάγγας. Ο Μανουήλ Β΄, για να κάνει όσο καλύτερα γνωστή την ταυτότητα των Οθωμανών, παρουσιάζει τις θρησκευτικές τους αντιλήψεις, που είναι εν πολλοίς αδιανόητες για τους Ρωμαίους. Φαίνεται ακόμη πως πιστεύουν στην τύχη, τη μοίρα και τη μαντεία.

Οι Τούρκοι, υπέκυπταν συνήθως σε κατώτερα ένστικτα [64], ήταν ένα βάρβαρο έθνος με πρωτόγονες συνήθειες, φιλάδικο, που σύμφωνα με τον Δούκα, υποτάσσει τούς αντιπάλους λόγω τού ότι προάγει την αρπαγή και λεηλασία, με αποτέλεσμα οι στρατιώτες ακόμη και με μηδαμινό οπλισμό, να μάχονται με στόχο την σύληση θησαυρών και αγαθών [65]. Ο ίδιος χρονικογράφος, χαρακτηρίζει το έθνος αυτό ως εντελώς φιλοχρήματο [66].

Το κριτήριο γυναικείας ομορφιάς των Οθωμανών, έβρισκε απεχθείς τις ομόφυλες γυναίκες τους, ενώ οι Ευρωπαίες εξαίρονταν για την ομορφιά τους. Ουσιαστικά, ποτέ οι Τούρκοι δεν είχαν συνδέσει το μέλλον τού έθνους και την δημιουργία απογόνων, με την τεκνοποίηση από γυναίκες Τουρκάλες. Τουναντίον, στα χαρέμια υπήρχαν όμορφες Ευρωπαίες, Ρωσίδες ή Σκανδιναβές, οι οποίες επιλέγονταν με κριτήριο την ομορφιά τους και μόνο. Σε αυτό, διαδραματίζει σπουδαίο ρόλο, η θέση της θρησκείας τους, η οποία ήταν σαφώς προσανατολισμένη στην υποβάθμιση της γυναίκας, ως εκ τούτου η προέλευση ή το θρήσκευμά της δεν έπαιζαν κανένα ρόλο για να τεκνοποιήσει ένα Οθωμανός Τούρκος μαζί της. Άλλως τε, το δεύτερο σκέλος έχει να κάνει με τους απογόνους, οι οποίοι ασχέτως προς την εθνικότητα ή την πίστη τής μητέρας τους, μεγάλωναν με όλες τις αρχές και την εκπαίδευση που όφειλε να έχει ένας σωστός Μωαμεθανός.

Πολλοί Βυζαντινοί, πίστευαν πως η ραγδαία εξάπλωση των Οθωμανών, ήταν ένα σημάδι από τον Θεό, ο οποίος είχε δυσареστηθεί από την συμπεριφορά τού χριστεπώννου λαού του, ιδιαιτέρως δε την ψευτοένωση των Εκκλησιών με την Σύνοδο Φερράρας - Φλωρεντίας. Σε επίπεδο πολιτικής τώρα, η συνήθεια των γάμων για λόγους διπλωματίας, καλά κρατούσε στην Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία, αλλά και στις όμορες Αυτοκρατορίες Βουλγαρίας, Ρωσίας, κ.λπ. Με τον τρόπο αυτό, πολλές ευγενείς νέες, αλλά ακόμη και χήρες με ευγενική καταγωγή, συνήπταν γάμους με Οθωμανούς διοικητές κ.ο.κ.

Με εμφανή τον κίνδυνο από την πλευρά των Οθωμανών, αλλά και τον απόλυτο αλυτρωτισμό τής Δύσης, ο λαός της συρρικνωθείσας Αυτοκρατορίας, άρχισε να ψάχνει στήριγμα σε κειμήλια του παρελθόντος, προρρήσεις, ακόμη σε όλα όσα θα

μπορούσαν να θυμίσουν στους χριστιανούς Ανατολής και Δύσης την κοινή τους ρίζα, με σκοπό να απωθηθεί από κοινού η τουρκική απειλή. Ο Μανουήλ Β΄ στο έργο του Διάλογοι, παρουσιάζει όλο το εύρος τής μουσουλμανικής θρησκείας, έως το βάθος τής υλιστικής της δομής, εν πλήρη αντιθέσει με την πνευματικότητα τού Χριστιανισμού. Το Ισλάμ παρουσιάζεται από τον Μανουήλ Β΄, ως η αναβίωση – αντιγραφή μιας παλαιότερης θρησκείας, τής ιουδαϊκής. Εφόσον όμως το Ευαγγέλιο αναγνωρίζεται από τον Μωάμεθ, ως ανώτερο τής Πεντατεύχου, τότε και ο Χριστιανισμός είναι ανώτερος τού Ισλάμ.

Ας μην λησμονούμε λοιπόν, ότι η σύγκρουση Ρωμαίων και Οθωμανών, δεν είναι μόνο πολιτική, αλλά και θρησκευτική, γεγονός που πολλάκις παραθεωρείται. Έχουμε να κάνουμε για περίπτωση τριβής ανάμεσα στον πολιτισμό και την βαρβαρότητα. Όμως οι κάτοικοι και οι βασιλείς τής Ρωμανίας, δεν θα προσπαθούσαν να αντιστρέψουν την τουρκική συνείδηση, αλλά θεώρησαν υπευθύνους τούς εαυτούς τους για όλα τα δεινά, γεγονός που στόχευε στον επαναπροσδιορισμό τού ποιμνίου προς τον αληθινό Θεό. Κάτι που αν γινόταν απτή πραγματικότητα, θα εμπόδιζε εν τέλει την Άλωση και υποδούλωση στους Οθωμανούς. Εκείνοι ήσαν η τιμωρία τού Θεού για την αμαρτία και την απάθεια των Ρωμαίων.

Ο θρησκευτικός συγκρητισμός μεταξύ Ισλάμ και Χριστιανισμού είναι εμφανέστατος στα χρόνια του Μωάμεθ Α΄, οπότε ξεσπούν κάποια κινήματα στην περιοχή της Ανατολίας. Προφανώς, αρκετοί είναι εκείνοι που επιλέγουν να ασπαστούν το Ισλάμ, διατηρώντας ταυτόχρονα την πατροπαράδοτη χριστιανική τους πίστη, ίσως με σκοπό να απολαύσουν προνόμια. Ο Δούκας είναι ο μόνος από τους ιστοριογράφους της Άλωσης, που αναφέρεται στο πολιτικοθρησκευτικό κίνημα του Μουσταφά Περκλητζία, το οποίο εκδηλώθηκε στη Σμύρνη στα 1416.

[Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη εδώ](#)

Παραπομπές:

64. Δούκας, Ιστορία, σ. 321.

65. Όπ. π., σ. 283.

66. Όπ. π., σ. 545.